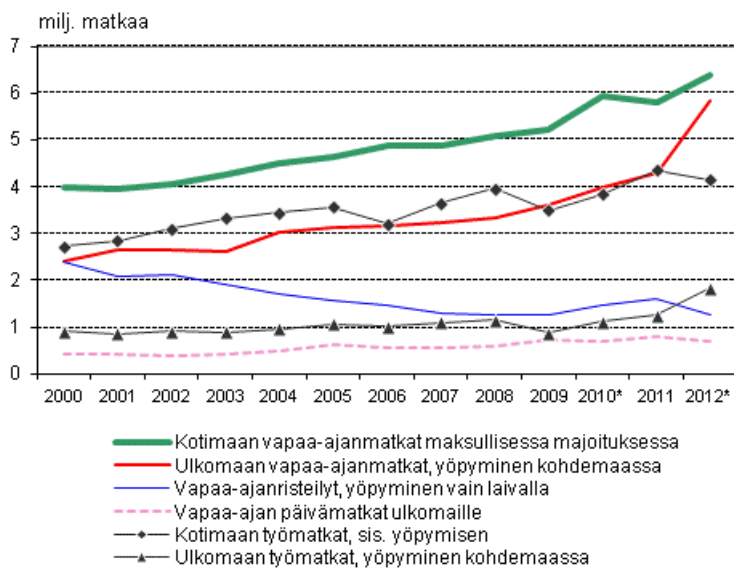

Suomalaisten matkailu 2012

Suomalaisten matkailu ulkomaille kasvoi vuonna 2012

Vuonna 2012 suomalaiset tekivät ulkomaille 7,8 miljoonaa erilaista vapaa-ajanmatkaa. Kasvua oli 17 prosenttia vuodesta 2011. Kotimaan vapaa-ajanmatkoja maksullisessa majoituksessa tehtiin myös enemmän kuin edellisvuonna eli lähes 6,4 miljoonaa. Lisäystä vuodesta 2011 oli 10 prosenttia. Työmatkailu kotimaassa väheni hieman, mutta työmatkojen määrä ulkomaille jatkoi kasvuaan vuoden 2009 notkahduksen jälkeen.

Suomalaisten matkailu 2000–2012

* Tutkimuksen tiedonkeruumenetelmiä on muutettu vuosina 2010 ja 2012. Aikasarjakatkosta edeltävät luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia uudempien kanssa.

Ulkomaanmatkat

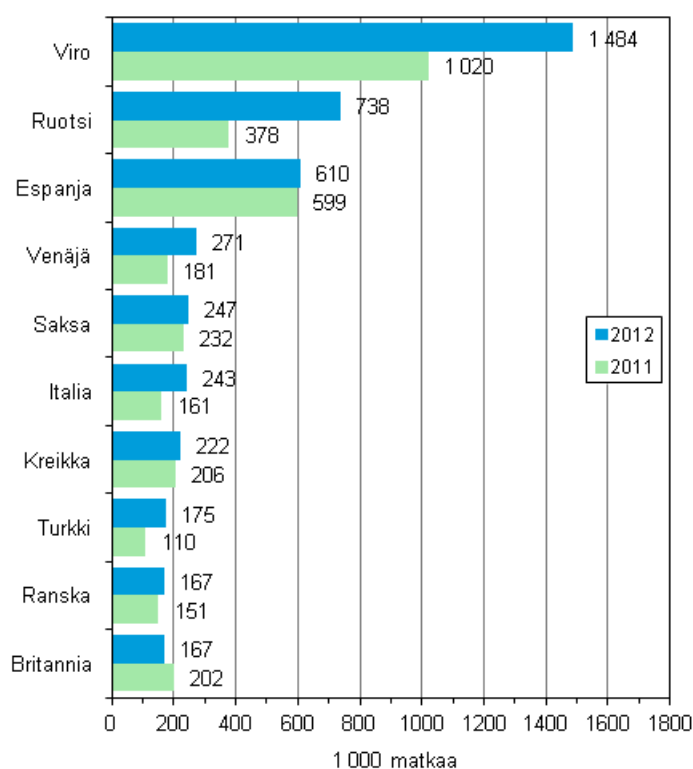
Vuonna 2012 ulkomaille tehtiin 5 836 000 sellaista vapaa-ajanmatkaa, jonka aikana yövyttiin ainakin kerran kohdemaassa. Viro oli jälleen selvästi suosituin matkakohde. Viroon suuntautui joka neljäs matka eli lähes 1,5 miljoonaa matkaa. Toiseksi eniten matkustettiin Ruotsiin ja kolmanneksi eniten Espanjaan. Ruotsiin tehtiin 738 000 ja Espanjaan 610 000 matkaa.

Määrällisesti eniten lisääntyivät Viroon tehdyt matkat, 464 000 matkalla. Vuonna 2012 muutkin Suomen naapurimaat ja lähialueet houkuttivat suomalaisia matkailijoita, sillä matkat Pohjoismaihin, Venäjälle ja Baltian maihin lisääntyivät edellisvuodesta kaikkiaan yli miljoonalla.

Etelä-Eurooppaan ja Itäisen Välimeren maihin sekä Espanjan Kanariansaarille matkoja tehtiin 1 442 000, Espanja, Italia ja Kreikka suosituimpina kohteina. Manner-Espanjaan ja Baleaarien saarille matkoja tehtiin 314 000, Kanariansaarille 296 000, Italiaan 243 000 ja Kreikkaan 222 000. Yleensä Etelä-Eurooppaan suuntautuvat matkat ovat pitkiä, mutta Italiaan tehdään myös lyhyitä pyrähdyksiä. Italian matkoista 16 prosenttia kesti alle 4 yötä. Itä- ja Länsi-Euroopan suosituimmat matkakohteet olivat Saksa, Ranska ja Britannia.

Myös kaukokohteisiin matkustettiin ahkerasti. Aasian ja Oseanian alueelle matkoja tehtiin 52 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Suomalaisten suosimaan Thaimaahan matkoja suuntautui 146 000. Myös Amerikan mantere oli suomalaisten mieleen, matkoja sinne tehtiin 74 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Näistä matkoista Yhdysvaltoihin suuntautui 99 000. Afrikkaan vapaa-ajanmatkoja tehtiin 89 000.

Suomalaisten suosituimmat kohteet yöpymisen kohdemaassa sisältäneillä vapaa-ajanmatkoilla 2012 ja vertailu vuoteen 2011

Yöpymisen kohdemaassa sisältäneiden lomamatkojen lisäksi suomalaiset tekivät vuonna 2012 lähes 1,3 miljoonaa vapaa-ajanristeilyä. Tämä on 21 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2011. Risteilyt ovat matkoja, joiden aikana yövytään vain laivalla; maissa voidaan käydä, mutta ilman yöpymistä. Kaksi kolmesta vapaa-ajanristeilyistä, eli 833 000 risteilyä, tehtiin Ruotsiin. Viroon suuntautui 413 000 vapaa-ajanristeilyä.

Vuoden 2012 aikana suomalaiset tekivät myös 700 000 vapaa-ajan päivämatkaa ulkomaille (ml. päiväristeilyt). Ulkomaan päivämatkojen määrä väheni 13 prosenttia edellisvuodesta. Viroon tehtiin 428 000 päivämatkaa, jotka kaikki meritse, sekä Ruotsiin 137 000 päivämatkaa, joista ylivoimaisesti suurin osa omalla autolla.

Ruotsiin ja Viroon tehtyjen risteilyiden ja päivämatkojen määrä väheni vuodesta 2011, mutta vastaavasti yöpymisen sisältäneiden vapaa-ajanmatkojen määrä lisääntyi runsaasti. Kun lasketaan yhteen kaikki Ruotsiin ja Viroon tehdyt vapaa-ajanmatkatyypit, niiden määrä lisääntyi Ruotsin osalta 5 prosenttia ja Viron osalta 11 prosenttia. Osa muutoksesta johtuu tiedonkeruussa tapahtuneesta muutoksesta.

Vuonna 2012 ulkomaille tehtiin 1,8 miljoonaa sellaista työ- ja kokousmatkaa, jonka aikana yövyttiin kohdemaassa. Ulkomaan työmatkojen määrä kasvoi 48 prosenttia vuodesta 2011. Yöpymisen kohdemaassa sisältäneitä työmatkoja tehtiin eniten Ruotsiin, Saksaan, Viroon ja Venäjälle. Ruotsiin tehtiin 318 000 työmatkaa, Saksaan 239 000, Viroon 201 000 ja Venäjälle 125 000 työmatkaa. Saksaan suuntautuneiden työmatkojen määrä yli kaksinkertaistui. Ruotsiin tehdyt työmatkat lisääntyivät 37 prosenttia ja Viroon tehdyt 34 prosenttia.

Työhön liittyviä päivämatkoja tehtiin vuoden 2012 aikana 224 000, eli 39 prosenttia enemmän kuin vuonna 2011. Ulkomaille tehtiin myös 115 000 työhön liittyvää risteilyä, 18 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna.

Kotimaanmatkat

Vuonna 2012 kotimaassa tehtiin noin 6,4 miljoonaa sellaista vapaa-ajanmatkaa, joiden aikana käytettiin ainakin kerran maksullista majoituspalvelua, kuten hotellia, vuokrattua mökkiä tai leirintäaluetta. Määrä kasvoi 10 prosenttia, eli 564 000 matkalla edellisvuoteen verrattuna.

Suosituimmat kohdemaakunnat maksullisen majoituksen sisältäneillä matkoilla olivat Uusimaa, Pirkanmaa, Lappi, Pohjois-Pohjanmaa sekä Varsinais-Suomi. Uudellemaalle suuntautui 1 187 000 matkaa, eli 19 prosenttia kaikista maksullisen majoituksen matkoista. Pirkanmaalle, Lappiin, Pohjois-Pohjanmaalle ja Varsinais-Suomeen suuntautui noin joka kymmenes matka. Nämä viisi maakuntaa kattoivat lähes 60 prosenttia maksullisen majoituksen kysynnästä.

Maksullisen majoituksen sisältäneillä vapaa-ajanmatkoilla yövyttiin yhteensä 17,5 miljoonaa kertaa, joka oli 14 prosenttia enemmän kuin vuonna 2011. Yöpymisistä lähes 60 prosenttia oli hotelli-, lomakylä ja leirintäalueilla ja reilu neljännes vuokramökeissä. Edellisvuoteen verrattuna hotelleissa, lomakylissä ja leirintäalueilla vietetyt yöt vähenivät 2 prosenttia, mutta vuokramökeissä vietetyt yöt lisääntyivät 24 prosenttia.

Lisäksi kotimaassa tehtiin 20,4 miljoonaa yli yön kestänyttä ilmaismajoitusmatkaa eli matkaa omalle mökille tai vierailumatkaa sukulaisten tai tuttavien luo. Näiden matkojen määrä väheni edellisvuodesta 20 prosenttia. Ilmaismajoitusmatkoista 3,4 miljoonaa suuntautui Uudellemaalle, 2,1 miljoonaa Pirkanmaalle, 1,7 miljoonaa Varsinais-Suomeen ja 1,6 miljoonaa Pohjois-Pohjanmaalle.

Vuonna 2012 kotimaassa tehtiin 4,1 miljoonaa yöpymisen sisältänyttä työmatkaa. Kotimaan työmatkoja tehtiin 5 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2011.

Majoituksen ja matkustusvälineen varaus vapaa-ajan matkalle

Vapaa-ajanmatkalla käytettävän majoituksen ja matkustusvälineen varaamisessa internetin käyttö on yleistä. Matkalipun varanneista 73 prosenttia ja majoituksen varanneista 61 prosenttia oli tehnyt varauksen internetin kautta.

Kotimaan maksullisen majoituksen sisältäneillä vapaa-ajanmatkoilla 55 prosenttia majoituksista varattiin netin kautta. Lähes kaikki kotimaan lentomatkailijat varasivat matkalipun netissä ja junalla kulkeneistakin kolme neljästä.

Ulkomaan vapaa-ajanmatkoihin majoituksen varasi netissä kolme neljästä yöpyjästä. Lentokoneella Suomesta ulkomaille vapaa-ajanmatkalle lähteneistä 88 prosenttia varasi lipun netin kautta. Laivamatkojen osalta vastaava luku oli 65 prosenttia.

Vapaa-ajan pakettimatkat

Vaikka omatoimimatkailu on internet aikakaudella yleistynyt huomattavasti, on matkatoimistojen pakettimatkoillakin kannattajansa. Ulkomaan vapaa-ajan matkoista, jotka sisälsivät ainakin yhden yöpymisen kohdemaassa, 36 prosenttia oli matkanjärjestäjiltä ostettuja pakettimatkoja.

Suosituimmista matkakohteista eniten pakettimatkoja tehtiin Kreikkaan, jonne tehdyistä vapaa-ajan matkoista 92 prosenttia oli pakettimatkoja. Myös Kanariansaarille (80 %) sekä Turkkiin (72 %) tehtiin paljon valmismatkoja. Viroon suuntautuneista lähes 1,5 miljoonasta yöpymisen kohdemaassa sisältäneestä matkasta 46 prosenttia oli pakettimatkoja.

Kotimaassa pakettimatkailu ei ole niin suosittua kuin ulkomaille matkustettaessa. Kotimaan maksullisen majoituksen sisältäneistä 6,4 miljoonasta matkasta vain 4 prosenttia oli matkan ja majoituksen sisältäneitä pakettimatkoja.

Matkustaneet henkilöt

Matkustaneiden henkilöiden lukumäärät ovat nousseet hienoisesti viime vuosina. Vuoden 2012 aikana 4 miljoonaa eli 92 prosenttia 15–84-vuotiaista suomalaisista teki ainakin yhden sellaisen vapaa-ajanmatkan, joka sisälsi yöpymisen. Mukaan on laskettu kaikki koti- ja ulkomaan vapaa-ajanmatkat, myös mökki- ja vierailumatkat. Pääkaupunkiseudulla asuvista peräti 96 prosenttia teki jonkin yöpymisen sisältäneen vapaa-ajanmatkan. Myös koulutusaste vaikutti matkailuaktiivisuuteen, sillä opisto- tai korkea-asteen koulutuksen saaneista 96 prosenttia teki yli yön kestäneen vapaa-ajanmatkan. Kahdeksan prosenttia väestöstä ei tehnyt vuoden 2012 aikana yhtään yöpymisen sisältänyttä vapaa-ajanmatkaa tavanomaisen elinpiirinsä ulkopuolelle.

Vuonna 2012 ainakin yhden kotimaan vapaa-ajanmatkan maksullisessa majoituksessa teki noin 2,2 miljoonaa 15–84-vuotiaista suomalaista. Tämä on puolet kaikista ikäryhmään kuuluvista. Lähes yhtä moni, eli 49 prosenttia kaikista ikäryhmään kuuluvista, teki vähintään yhden sellaisen ulkomaan vapaa-ajanmatkan, jonka aikana yövyttiin kohdemaassa.

Lähes joka neljäs 15–84-vuotiaista suomalaisista, eli 970 000 henkilöä, teki yöpymisen sisältäneen työmatkan kotimaassa tai sellaisen ulkomaan työmatkan, jonka aikana yövyttiin kohdemaassa.

Vuoden 2012 tutkimuksessa kysyttiin myös syytä matkustamattomuuteen. Matkustamattomista suomalaisista 37 prosenttia kertoi syyksi haluttomuuden matkustaa, 22 prosenttia ei matkustanut taloudellisista syistä johtuen ja 20 prosenttia sanoi terveydellisen syyn estävän matkustamisen.

Tiedonkeruu

Matkoja koskevat tiedot on saatu Tilastokeskuksen kuukausittaisesta Suomalaisten matkailu -otostutkimuksesta. Matkamääriä varten haastateltiin 17 205 iältään 15–84-vuotiaista Suomessa vakituisesti asuvaa henkilöä.

Vuoden aikana matkustaneiden henkilöiden määrät saatiin joulukuun matkailua koskevan haastattelun yhteydessä tehdyllä lisäkyselyllä. Vuositutkimuksen 2012 tiedot perustuvat 1 441 haastatteluun.

Lisää taulukoita Px–Web-tietokannassa osoitteessa
http://pxweb2.stat.fi/database/StatFin/lii/smat/smat_fi.asp

Muutokset

Vuoden 2012 kolmannesvuosijulkistuksien tietoihin on tarkistuslaskennassa tullut pieniä muutoksia. Tässä julkistuksessa ovat tarkentuneet luvut.

Vuonna 2012 tutkimuksen kohdejoukko laajeni, kun mukaan otettiin 75–84-vuotiaat. Samalla painokertoimet ja haastattelulomake uudistettiin. Tästä johtuen vuoden 2012 luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia edellisten vuosien kanssa. Lisää tietoa muutoksesta osoitteessa http://tilastokeskus.fi/til/smat/smat_2012-02-03_uut_001_fi.html

Vuosien 2010 ja 2011 luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia edellisten vuosien kanssa tiedonkeruumenetelmän muutoksen vuoksi.

[..] Tietoa ei ole saatu tai se on liian epävarmaa esitettäväksi.
[] Tutkimuksessa ei ollut yhtään havaintoa.

Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1.1 15–84-vuotiaan väestön matkat kuukausittain 2012.....	7
Liitetaulukko 1.2 15–74-vuotiaan väestön yöpymisen sisältäneet matkat 2005-2012.....	7
Liitetaulukko 2. Vapaa-ajanmatkat matkaryhmittäin sukupuolen, iän ja asuinalueen mukaan vuonna 2012.....	9
Liitetaulukko 3. Ulkomaan vapaa-ajanmatkat päättymiskuukauden mukaan vuonna 2012.....	9
Liitetaulukko 4. Ulkomaan vapaa-ajanmatkojen (yöpyminen kohdemaassa) suosituimmat kohdemaat vuonna 2012.....	10
Liitetaulukko 5. Ulkomaanmatkat syyn ja kohteen mukaan vuonna 2012.....	11
Liitetaulukko 6. Ulkomaan vapaa-ajanmatkat (yöpyminen kohdemaassa) majoitusmuodon, kulkuvälineen ja matkan järjestämisen mukaan vuonna 2012.....	12
Liitetaulukko 7. Ulkomaan vapaa-ajanmatkat lähialueille vuonna 2012.....	12
Liitetaulukko 8. Kotimaan vapaa-ajanmatkat matkaryhmittäin päättymiskuukauden mukaan vuonna 2012.....	13
Liitetaulukko 9. Kotimaan vapaa-ajanmatkat matkaryhmittäin kohdemaakunnan mukaan vuonna 2012.....	13
Liitetaulukko 10. Kotimaan vapaa-ajanmatkat suosituimmat kohdekunnat matkatyypeittäin vuonna 2012.....	14
Liitetaulukko 11. Kotimaan vapaa-ajanmatkat matkaryhmittäin kulkuvälineen mukaan vuonna 2012.....	15
Liitetaulukko 12. Kotimaan maksullisen majoituksen vapaa-ajanmatkat kohdemaakunnittain 2005-2012.....	15
Liitetaulukko 13. Yöpymiset vapaa-ajanmatkoilla majoitusmuodottain vuonna 2012.....	16
Liitetaulukko 14. Työ- ja kokousmatkat kotimaassa ja ulkomaille päättymiskuukauden mukaan vuonna 2012.....	16
Liitetaulukko 15. Ulkomaan työ- ja kokousmatkat kohdemaan mukaan vuonna 2012.....	17
Liitetaulukko 16. Matkalipun varaaminen internetissä vuonna 2012.....	18
Liitetaulukko 17. Maksullisen majoituksen varaaminen internetissä vuonna 2012.....	18
Liitetaulukko 18. Yöpymisen sisältäneitä matkoja tehneet 15–84-vuotiaat matkaryhmittäin vuonna 2012	19
Laatuseloste: Suomalaisten matkailu 2012.....	20

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1.1 15–84-vuotiaan väestön matkat kuukausittain 2012

				Yhteensä	Matkan päättymiskuukausi											
					Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu
				1 000 matkaa												
Matkoja yhteensä				40 893	2 461	2 846	3 211	3 362	3 405	4 083	4 818	4 177	3 078	3 095	3 230	3 127
Vapaa-aika	Koti-maa	Yhteensä	Yhteensä	26 771	1 551	1 650	1 981	2 011	2 052	2 943	3 643	3 108	2 015	1 892	1 867	2 058
			1-3 yötä	21 483	1 304	1 381	1 548	1 573	1 752	2 372	2 652	2 441	1 722	1 583	1 663	1 492
			Vähintään 4 yötä	5 288	247	270	433	439	300	571	991	667	292	309	204	566
		Maksullinen majoitus	Yhteensä	6 380	310	415	602	485	401	598	1 104	767	521	346	422	410
			1-3 yötä	5 064	256	335	420	361	354	477	831	609	436	275	384	325
			Vähintään 4 yötä	1 316	54	79	182	124	..	122	272	158	85	71	..	85
		Ilmaismajoitus	Yhteensä	20 391	1 241	1 236	1 378	1 527	1 651	2 345	2 539	2 341	1 494	1 546	1 445	1 648
			1-3 yötä	16 419	1 048	1 046	1 128	1 212	1 398	1 896	1 821	1 832	1 287	1 308	1 279	1 167
			Vähintään 4 yötä	3 972	193	190	251	315	254	449	718	510	208	238	166	481
	Ulko-maa	Yhteensä	Yhteensä	7 804	454	533	539	694	740	709	1 014	649	548	615	659	652
			Päivämatka	700	..	53	61	..	61	80	65	74	74	82
			1-3 yötä	3 576	194	256	218	378	326	332	398	318	272	284	347	253
			Vähintään 4 yötä	3 528	231	224	260	282	353	297	550	290	230	257	237	316
		Yöpyminen kohde-maassa	Yhteensä	5 836	341	363	379	525	557	538	844	517	400	424	446	502
			1-3 yötä	2 308	109	139	119	243	204	241	294	227	171	167	209	185
			Vähintään 4 yötä	3 528	231	224	260	282	353	297	550	290	230	257	237	316
Risteily		Yhteensä	1 268	84	117	100	135	123	91	105	91	101	117	138	67	
Päivämatka		Yhteensä	700	..	53	61	..	61	80	65	74	74	82	
Työ	Koti-maa	Yhteensä	Yhteensä	4 144	259	432	465	389	389	288	98	291	383	377	514	259
			1-3 yötä	3 768	237	417	423	364	363	273	50	259	339	338	460	245
			Vähintään 4 yötä	375	54	..
	Ulko-maa	Yhteensä	Yhteensä	2 174	197	231	227	268	224	143	63	130	132	212	190	159
			Päivämatka	224
			1-3 yötä	1 349	141	162	118	161	136	95	75	130	150	107
			Vähintään 4 yötä	602	89	80	54	75	78
		Yöpyminen kohde-maassa	Yhteensä	1 836	157	178	200	232	184	117	63	108	111	193	162	132
			1-3 yötä	1 237	121	136	115	152	130	86	75	115	131	107
			Vähintään 4 yötä	598	85	80	54	75	78
	Risteily	Yhteensä	115	
	Päivämatka	Yhteensä	224	

Merkkien selitykset: [..] tieto liian epävarma esitettäväksi, [] puuttuva tieto

Liitetaulukko 1.2 15–74-vuotiaan väestön yöpymisen sisältäneet matkat 2005-2012

				2005	2006	2007	2008	2009	2010 ¹⁾	2011	2012 ¹⁾
				1 000 matkaa							
Matkoja yhteensä				36 832	34 001	36 381	36 943	36 847	41 164	42 835	38 981
Vapaa-aika	Kotimaa	Yhteensä	Yhteensä	27 360	25 043	26 973	27 137	27 523	30 694	31 199	26 009
			1-3 yötä	22 878	20 467	22 364	22 542	22 525	25 239	25 563	20 928
			Vähintään 4 yötä	4 483	4 576	4 611	4 596	4 998	5 455	5 636	5 081
		Maksullinen majoitus	Yhteensä	4 637	4 873	4 869	5 080	5 228	5 926	5 816	6 202
			1-3 yötä	3 550	3 714	3 784	3 927	3 964	4 705	4 522	4 930
			Vähintään 4 yötä	1 087	1 159	1 086	1 153	1 264	1 221	1 294	1 272
		Ilmaismajoitus	Yhteensä	22 723	20 170	22 104	22 057	22 295	24 768	25 383	19 808
			1-3 yötä	19 328	16 753	18 580	18 615	18 561	20 534	21 041	15 998
			Vähintään 4 yötä	3 396	3 417	3 525	3 443	3 734	4 234	4 342	3 809
	Ulkomaa	Yhteensä	Yhteensä	4 682	4 616	4 512	4 591	4 858	5 431	5 890	6 888
			1-3 yötä	2 721	2 572	2 424	2 398	2 541	2 947	3 197	3 475
			Vähintään 4 yötä	1 961	2 044	2 088	2 193	2 317	2 484	2 694	3 413
		Yöpyminen kohdemaassa	Yhteensä	3 112	3 147	3 230	3 328	3 596	3 974	4 293	5 684
			1-3 yötä	1 151	1 103	1 142	1 135	1 279	1 490	1 600	2 271
			Vähintään 4 yötä	1 961	2 044	2 088	2 193	2 317	2 484	2 694	3 413
Risteily	Yhteensä	1 570	1 469	1 282	1 263	1 262	1 457	1 597	1 204		
Työ	Kotimaa	Yhteensä	Yhteensä	3 571	3 202	3 659	3 953	3 492	3 837	4 362	4 133
			1-3 yötä	3 248	2 887	3 323	3 599	3 168	3 485	3 945	3 758
			Vähintään 4 yötä	323	315	336	354	324	351	417	375
	Ulkomaa	Yhteensä	Yhteensä	1 219	1 140	1 237	1 262	974	1 202	1 384	1 951
			1-3 yötä	892	792	855	898	657	860	981	1 349
			Vähintään 4 yötä	327	348	382	365	318	342	402	602

1) Tutkimuksen tiedonkeruumenetelmiä on muutettu vuosina 2010 ja 2012. Aikasarjakatkosta edeltävät luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia uudempien kanssa.

Liitetaulukko 2. Vapaa-ajanmatkat matkaryhmittäin sukupuolen, iän ja asuinalueen mukaan vuonna 2012

	Kotimaa			Ulkomaa			
	Yhteensä	Maksullinen majoitus	Ilmaismajoitus	Yhteensä	Yöpyminen kohdemaassa	Risteily	Päivämatka
	1 000 matkaa			1 000 matkaa			
Matkoja yhteensä	26 771	6 380	20 391	7 804	5 836	1 268	700
Sukupuoli							
Mies	13 188	3 303	9 885	3 735	2 787	574	374
Nainen	13 583	3 077	10 506	4 069	3 049	694	326
Ikä							
15 - 24	5 655	957	4 698	1 227	906	228	93
25 - 34	5 168	1 036	4 131	1 306	995	195	116
35 - 44	4 166	1 255	2 911	1 322	1 036	199	88
45 - 54	4 185	1 280	2 905	1 370	1 051	205	113
55 - 64	4 282	1 131	3 151	1 478	1 094	222	163
65 - 74	2 554	543	2 012	866	603	154	109
75 - 84	762	179	583	234	152	64	..
Asuinalue							
Pääkaupunkiseutu	5 478	1 024	4 454	2 470	1 854	363	254
Muu Etelä-Suomi	5 426	1 421	4 005	1 778	1 240	354	184
Länsi-Suomi	9 116	2 240	6 876	2 370	1 836	445	89
Itä-Suomi	3 113	741	2 372	562	429	82	51
Pohjois-Suomi	3 637	954	2 684	624	476	..	122

Merkkien selitykset: [..] tieto liian epävarma esitettäväksi, [] puuttuva tieto

Liitetaulukko 3. Ulkomaan vapaa-ajanmatkat päättymiskuukauden mukaan vuonna 2012

Matkan päättymiskuukausi	Yhteensä	Yöpyminen kohdemaassa	Risteily	Päivämatka
	1 000 matkaa			
Matkoja yhteensä	7 804	5 836	1 268	700
Tammikuu	454	341	84	..
Helmikuu	533	363	117	53
Maaliskuu	539	379	100	61
Huhtikuu	694	525	135	..
Toukokuu	740	557	123	61
Kesäkuu	709	538	91	80
Heinäkuu	1 014	844	105	65
Elokuu	649	517	91	..
Syyskuu	548	400	101	..
Lokakuu	615	424	117	74
Marraskuu	659	446	138	74
Joulukuu	652	502	67	82

Merkkien selitykset: [..] tieto liian epävarma esitettäväksi, [] puuttuva tieto

Liitetaulukko 4. Ulkomaan vapaa-ajanmatkojen (yöpyminen kohdemaassa) suosituimmat kohdemaat vuonna 2012

		Yhteensä	Matkan kesto		Kesto keskimäärin	
			1-3 yötä	Vähintään 4 yötä		
		1 000 matkaa			Yötä	
Matkoja yhteensä		5 836	2 308	3 528	7,1	
Pohjoismaat	Yhteensä	1 001	572	429	4,4	
		Norja	122	..	88	6,1
		Ruotsi	738	452	287	4,2
		Tanska	131	80	51	3,8
Venäjä ja Baltia	Yhteensä	1 856	1 379	477	3,1	
		Latvia	75	4,4
		Venäjä	271	171	100	4,2
		Viro	1 484	1 156	328	2,8
Itä- ja Länsi-Eurooppa	Yhteensä	992	282	709	6,9	
		Alankomaat	60	7,9
		Britannia	167	73	94	5,1
		Itävalta	74	..	61	6,0
		Puola	85	8,0
		Ranska	167	56	111	6,0
		Saksa	247	69	179	5,8
		Unkari	58	10,1
Etelä-Eurooppa ja Itäisen Välimeren maat	Yhteensä	1 442	75	1 367	9,9	
		Espanja (ilman Kanariansaaria)	314	..	285	10,1
		Espanjan Kanariansaaret	296		296	13,8
		Italia	243	..	204	6,4
		Kreikka	222		222	9,8
		Kroatia	50		50	7,6
		Portugali	60		60	11,3
		Turkki	175	..	172	8,2
Amerikka	Yhteensä	171		171	18,5	
		Yhdysvallat (USA)	99		99	13,9
Afrikka	Yhteensä	89		89	11,5	
Aasia ja Oseania	Yhteensä	286		286	22,0	
		Thaimaa	146		146	14,9
Matkalla yöpymisiä vähintään 2 maassa (pl. Suomi)		416	..	382	20,1	

Merkkien selitykset: [...] tieto liian epävarma esitettäväksi, [] puuttuva tieto

Liitetaulukko 5. Ulkomaanmatkat syyn ja kohteen mukaan vuonna 2012

		Matkan syy				Työmatkat yhteensä
		Sukulaisten ja ystävien tapaaminen	Loma	Muu henkilökohtainen syy	Vapaa-ajanmatkat yhteensä	
		1 000 matkaa				
Matkoja yhteensä¹⁾		1 041	6 372	391	7 804	2 174
Pohjoismaat	Yhteensä	340	1 552	97	1 989	658
	Norja	..	96	..	140	60
	Ruotsi	294	1 343	72	1 708	482
	Tanska	..	104	..	131	116
Venäjä ja Baltia	Yhteensä	294	2 378	161	2 833	458
	Latvia	..	65	..	75	..
	Venäjä	98	250	60	408	132
	Viro	178	2 047	99	2 324	288
Itä- ja Länsi-Eurooppa	Yhteensä	221	704	67	992	689
	Alankomaat	60	66
	Belgia	67
	Britannia	..	113	..	167	100
	Itävalta	..	61	..	74	..
	Puola	..	70	..	85	..
	Ranska	..	142	..	167	70
	Saksa	61	175	..	247	253
	Unkari	58	..
Etelä-Eurooppa ja Itäisen Välimeren maat	Yhteensä	102	1 292	52	1 445	141
	Espanja (ilman Kanariansaaria)	..	278	..	314	59
	Espanjan Kanariansaaret	..	273	..	296	..
	Italia	..	197	..	246	..
	Kreikka	..	213	..	222	..
	Kroatia	..	50	..	50	..
	Portugali	..	57	..	60	..
	Turkki	..	158	..	175	..
Amerikka	Yhteensä	..	137	..	171	79
	Yhdysvallat (USA)	..	81	..	99	..
Afrikka	Yhteensä	..	77	..	89	..
Aasia ja Oseania	Yhteensä	..	232	..	286	123
	Kiina	56
	Thaimaa	..	137	..	146	..

Merkkien selitykset: [..] tieto liian epävarma esitettäväksi, [] puuttuva tieto

1) Sisältää päivämatkat, risteilyt ja matkat joissa yövyttiin kohdemaassa

Liitetaulukko 6. Ulkomaan vapaa-ajanmatkat (yöpyminen kohdemaassa) majoitusmuodon, kulkuvälineen ja matkan järjestämisen mukaan vuonna 2012

	Yhteensä	Matkan kesto	
		1-3 yötä	Vähintään 4 yötä
	1 000 matkaa		
Matkoja yhteensä	5 836	2 308	3 528
Majoitusmuoto			
Maksullinen majoitus	4 580	1 862	2 718
Ilmaismajoitus	1 255	446	810
Kulkuväline			
Lentokone	3 326	577	2 749
Laiva tai lautta	1 898	1 416	482
Auto	420	224	196
Bussi	96	..	55
Muu kulkuväline	97	51	..
Majoituksen varaus			
Matkatoimiston kautta	2 562	960	1 602
Suoraan majoitusliikkeestä	1 646	755	891
Ei etukäteisvarauksia	1 508	549	959
Tuntematon	119	..	75
Kulkuvälineen varaus			
Matkatoimiston kautta	2 559	887	1 672
Suoraan liikenteenharjoittajalta	2 537	1 032	1 505
Ei etukäteisvarauksia	711	374	337
Tuntematon

Merkkien selitykset: [...] tieto liian epävarma esitettäväksi, [] puuttuva tieto

Liitetaulukko 7. Ulkomaan vapaa-ajanmatkat lähialueille vuonna 2012

	Latvia	Norja	Ruotsi	Tanska	Venäjä	Viro
	1 000 matkaa					
Matkoja yhteensä	75	140	1 708	131	408	2 324
Vapaa-ajan matkat, yöpyminen kohdemaassa	75	122	738	131	271	1 484
Vapaa-ajan risteily, yöpyminen vain laivalla			833		..	413
Vapaa-ajan päivämatkat		..	137		114	428

Merkkien selitykset: [...] tieto liian epävarma esitettäväksi, [] puuttuva tieto

Liitetaulukko 8. Kotimaan vapaa-ajanmatkat matkaryhmittäin päättymiskuukauden mukaan vuonna 2012

Matkan päättymiskuukausi	Yhteensä			Maksullinen majoitus			Ilmaismajoitus		
	Yhteensä	1-3 yötä	Vähintään 4 yötä	Yhteensä	1-3 yötä	Vähintään 4 yötä	Yhteensä	1-3 yötä	Vähintään 4 yötä
	1 000 matkaa			1 000 matkaa			1 000 matkaa		
Matkoja yhteensä	26 771	21 483	5 288	6 380	5 064	1 316	20 391	16 419	3 972
Tammikuu	1 551	1 304	247	310	256	54	1 241	1 048	193
Helmikuu	1 650	1 381	270	415	335	79	1 236	1 046	190
Maaliskuu	1 981	1 548	433	602	420	182	1 378	1 128	251
Huhtikuu	2 011	1 573	439	485	361	124	1 527	1 212	315
Toukokuu	2 052	1 752	300	401	354	..	1 651	1 398	254
Kesäkuu	2 943	2 372	571	598	477	122	2 345	1 896	449
Heinäkuu	3 643	2 652	991	1 104	831	272	2 539	1 821	718
Elokuu	3 108	2 441	667	767	609	158	2 341	1 832	510
Syyskuu	2 015	1 722	292	521	436	85	1 494	1 287	208
Lokakuu	1 892	1 583	309	346	275	71	1 546	1 308	238
Marraskuu	1 867	1 663	204	422	384	..	1 445	1 279	166
Joulukuu	2 058	1 492	566	410	325	85	1 648	1 167	481

Merkkien selitykset: [...] tieto liian epävarma esitettäväksi, [] puuttuva tieto

Liitetaulukko 9. Kotimaan vapaa-ajanmatkat matkaryhmittäin kohdemaakunnan mukaan vuonna 2012

Kohdemaakunta	Yhteensä			Maksullinen majoitus			Ilmaismajoitus		
	Yhteensä	1-3 yötä	Vähintään 4 yötä	Yhteensä	1-3 yötä	Vähintään 4 yötä	Yhteensä	1-3 yötä	Vähintään 4 yötä
	1 000 matkaa			1 000 matkaa			1 000 matkaa		
Matkoja yhteensä	26 771	21 483	5 288	6 380	5 064	1 316	20 391	16 419	3 972
Uusimaa	4 592	3 929	663	1 187	1 069	118	3 405	2 860	545
Varsinais-Suomi	2 271	1 926	346	554	472	82	1 717	1 453	264
Satakunta	906	776	131	163	141	..	743	635	109
Kanta-Häme	821	722	99	147	126	..	674	596	78
Pirkanmaa	2 877	2 519	359	790	701	89	2 088	1 818	270
Päijät-Häme	1 082	965	117	136	120	..	947	845	102
Kymenlaakso	777	640	136	105	83	..	672	557	115
Etelä-Karjala	827	704	123	190	165	..	637	539	98
Etelä-Savo	1 308	1 033	275	267	206	62	1 040	827	213
Pohjois-Savo	1 647	1 296	351	427	328	99	1 219	968	251
Pohjois-Karjala	1 029	705	324	176	150	..	853	555	298
Keski-Suomi	1 773	1 450	323	390	335	55	1 383	1 115	268
Etelä-Pohjanmaa	1 079	907	171	209	180	..	870	727	143
Pohjanmaa	561	458	103	122	104	..	438	354	85
Keski-Pohjanmaa	325	258	67	69	56	..	256	202	54
Pohjois-Pohjanmaa	2 207	1 689	518	564	405	159	1 642	1 284	359
Kainuu	759	521	239	231	173	57	529	347	181
Lappi	1 807	925	882	612	227	385	1 194	698	497
Ahvenanmaa	122	60	62	82

Merkkien selitykset: [...] tieto liian epävarma esitettäväksi, [] puuttuva tieto

Liitetaulukko 10. Kotimaan vapaa-ajanmatkat suosituimmat kohdekunnat matkatyypeittäin vuonna 2012

Kohdekuunta	Yhteensä	Maksullinen majoitus	Ilmaismajoitus
	1 000 matkaa		
Matkoja yhteensä	26 771	6 380	20 391
Helsinki	2 348	855	1 493
Tampere	1 543	582	961
Turku	1 014	327	688
Oulu	796	181	614
Kuopio	748	237	512
Jyväskylä	697	186	512
Joensuu	437	98	339
Kuusamo	413	218	194
Lahti	401	..	353
Lappeenranta	396	95	301
Hämeenlinna	390	92	298
Espoo	340	51	289
Rovaniemi	328	74	254
Kouvola	329	..	282
Vaasa	319	94	225
Mikkeli	318	75	242
Kittilä	296	169	128
Pori	297	89	208
Seinäjäoki	281	52	229
Salo	253	..	215
Raasepori	253	..	231
Vantaa	231	65	166
Kolari	203	100	103
Parainen	210	..	177
Kajaani	227	..	182
Sotkamo	222	116	106
Kotka	220	..	185
Inari	204	86	118
Savonlinna	201	82	119
Jämsä	200	66	134
Kokkola	191	..	143
Sastamala	174	..	150
Rauma	189	..	155
Porvoo	176	..	133
Naantali	181	110	71
Heinola	179	..	134
Nilsinä	161	108	53
Imatra	150	84	67
Pudasjärvi	140	52	88

Merkkien selitykset: [..] tieto liian epävarma esitettäväksi, [] puuttuva tieto

Liitetaulukko 11. Kotimaan vapaa-ajanmatkat matkaryhmittäin kulkuvälineen mukaan vuonna 2012

Pääasiallinen kulkuväline	Yhteensä		Maksullinen majoitus		Ilmaismajoitus	
	1 000 matkaa	%	1 000 matkaa	%	1 000 matkaa	%
Matkoja yhteensä	26 771	100	6 380	100	20 391	100
Auto	21 259	79	5 032	79	16 227	80
Bussi	1 343	5	441	7	902	4
Juna	3 213	12	569	9	2 644	13
Lentokone	482	2	185	3	297	1
Muu	473	2	152	2	321	2

Liitetaulukko 12. Kotimaan maksullisen majoituksen vapaa-ajanmatkat kohdemaakunnittain 2005-2012

Kohdemaakunta ¹⁾	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ²⁾	2011	2012 ²⁾
	1 000 matkaa							
Matkoja yhteensä	4 637	4 873	4 869	5 080	5 228	5 926	5 816	6 380
Uusimaa	551	651	688	732	894	901	949	1 187
Varsinais-Suomi	432	441	471	433	426	533	613	554
Satakunta	118	141	123	179	125	174	135	163
Kanta-Häme	147	108	157	114	114	133	114	147
Pirkanmaa	527	608	467	585	551	628	658	790
Päijät-Häme	118	161	111	122	150	152	181	136
Kymenlaakso	50	108	119	80	107	81	98	105
Etelä-Karjala	91	136	82	116	103	98	81	190
Etelä-Savo	225	208	219	209	202	253	183	267
Pohjois-Savo	275	288	297	279	234	400	335	427
Pohjois-Karjala	138	146	153	176	151	248	214	176
Keski-Suomi	307	217	328	279	311	439	383	390
Etelä-Pohjanmaa	186	187	156	181	197	230	220	209
Pohjanmaa	103	108	117	124	91	140	125	122
Keski-Pohjanmaa	52	..	51	52	52	69
Pohjois-Pohjanmaa	518	430	387	513	606	509	614	564
Kainuu	182	215	222	220	238	246	189	231
Lappi	561	598	646	643	610	656	617	612
Ahvenanmaa	55	77	74	68	70	53	57	..

Merkkien selitykset: [...] tieto liian epävarma esitettäväksi, [] puuttuva tieto

1) Maakuntajako noudattaa kunakin tilastovuonna voimassa ollutta jakoa

2) Tutkimuksen tiedonkeruumenetelmiä on muutettu vuosina 2010 ja 2012. Aikasarjakatkosta edeltävät luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia uudempien kanssa.

Liitetaulukko 13. Yöpymiset vapaa-ajanmatkoilla majoitusmuodottain vuonna 2012

	Yhteensä	Kotimaa	Ulkomaa
	1 000 yötä		
Yöpymisiä yhteensä	117 099	73 473	43 625
Hotelli	30 396	8 704	21 693
Lomakylä	515	477	..
Leirintäalue	1 757	920	837
Vuokramökki tai vuokrattu loma-asunto	9 019	4 759	4 260
Muu maksullinen majoitus	3 089	676	2 413
Laiva	3 096	131	2 965
Kulkuvälineessä yöpyminen	2 456	1 862	594
Oma mökki tai loma-asunto	14 475	12 715	1 759
Sukulaisten ja tuttavien luona	48 034	40 573	7 461
Lomaosake	458	367	90
Muu maksuton majoitus	3 803	2 288	1 515

Merkkien selitykset: [..] tieto liian epävarma esitettäväksi, [] puuttuva tieto

Liitetaulukko 14. Työ- ja kokousmatkat kotimaassa ja ulkomaille päättymiskuukauden mukaan vuonna 2012

Matkan päättymiskuukausi	Yhteensä	Kotimaa	Ulkomaa		Päivämatka
		Yöpyminen kohteessa	Yöpyminen kohdemaassa	Risteily, yöpyminen vain laivalla	
1 000 matkaa					
Matkoja yhteensä	6 318	4 144	1 836	115	224
Tammikuu	456	259	157
Helmikuu	663	432	178
Maaliskuu	692	465	200
Huhtikuu	657	389	232
Toukokuu	613	389	184
Kesäkuu	430	288	117
Heinäkuu	161	98	63		
Elokuu	421	291	108
Syyskuu	515	383	111		..
Lokakuu	588	377	193
Marraskuu	704	514	162
Joulukuu	418	259	132		..

Merkkien selitykset: [..] tieto liian epävarma esitettäväksi, [] puuttuva tieto

Liitetaulukko 15. Ulkomaan työ- ja kokousmatkat kohtemaan mukaan vuonna 2012

Kohtemaa		Yhteensä	Yöpyminen kohtemaassa	Risteily, yöpyminen vain laivalla	Päivämatka
		1 000 matkaa			
Matkoja yhteensä		2 174	1 836	115	224
Pohjoismaat	Yhteensä	658	466	64	128
	Norja	60	51		..
	Ruotsi	482	318	64	100
	Tanska	116	97		..
Venäjä ja Baltia	Yhteensä	458	364	51	..
	Venäjä	132	125		..
	Viro	288	201	51	..
Itä- ja Länsi-Eurooppa	Yhteensä	689	637		53
	Alankomaat	66	59		..
	Belgia	67
	Britannia	100	96		..
	Ranska	70	63		..
	Saksa	253	239		..
Etelä-Eurooppa ja Itäisen Välimeren maat	Yhteensä	141	141		
	Espanja	65	65		
Amerikka	Yhteensä	79	79		
Afrikka	Yhteensä		
Aasia ja Oseania	Yhteensä	123	123		
	Kiina	56	56		

Merkkien selitykset: [..] tieto liian epävarma esitettäväksi, [] puuttuva tieto

Liitetaulukko 16. Matkalipun varaaminen internetissä vuonna 2012

			Matkalipun varaus		
			Internetin kautta	Muuta kautta	Tuntematon
			% matkoista ¹⁾		
Matkoja yhteensä			73	21	6
Vapaa-aika	Kotimaa	Yhteensä	71	25	4
		Tilaus- tai vuorobussi	25	58	16
		Juna	75	24	..
		Laiva, lautta	69
		Lentokone tai helikopteri	97
	Ulkomaa	Yhteensä	75	21	4
		Tilaus- tai vuorobussi	..	73	..
		Juna
		Laiva, lautta	65	30	6
		Lentokone tai helikopteri	88	9	2
Työ	Kotimaa	Yhteensä	72	19	9
		Tilaus- tai vuorobussi
		Juna	77	17	..
		Laiva, lautta
		Lentokone tai helikopteri	77	14	..
	Ulkomaa	Yhteensä	68	17	15
		Tilaus- tai vuorobussi
		Juna
		Laiva, lautta	51	29	20
		Lentokone tai helikopteri	72	14	14

Merkkien selitykset: [...] tieto liian epävarma esitettäväksi, [] puuttuva tieto

1) Matkoissa mukana kulkuvälineen varauksen sisältäneet kotimaan maksullisen ja ilmaisen majoituksen matkat, sekä ulkomaan päivämatkat, risteilyt ja yöpymisen kohdemaassa sisältäneet matkat

Liitetaulukko 17. Maksullisen majoituksen varaaminen internetissä vuonna 2012

			Majoituksen varaus		
			Internetin kautta	Muuta kautta	Tuntematon
			% matkoista ¹⁾		
Matkoja yhteensä			61	29	10
Vapaa-aika	Kotimaa	Yhteensä	55	38	7
		Maksullinen majoitus	55	38	7
	Ulkomaa	Yhteensä	72	21	6
		Yöpyminen kohdemaassa	75	20	5
		Risteily	62	27	10
Työ	Kotimaa	Yhteensä	51	35	15
	Ulkomaa	Yhteensä	59	18	23

1) Maksullisen majoituksen matkat ja risteilyt joihin oli tehty etukäteisvaraus

Liitetaulukko 18. Yöpymisen sisältäneitä matkoja tehneet 15–84-vuotiaat matkaryhmittäin vuonna 2012

	Matkustaneita						15–84-vuotias VÄESTÖ 30.6.2012 1 000 henkilöä
	Kotimaan vapaa-ajanmatkoja maksullisessa majoituksessa		Ulkomaan vapaa-ajanmatkoja, yöpyminen kohdemaassa		Työmatkoja kotimaassa tai ulkomaille, yöpyminen kohdemaassa		
	1 000 henkilöä	% väestöstä	1 000 henkilöä	% väestöstä	1 000 henkilöä	% väestöstä	
HENKILÖITÄ yhteensä	2 189	50	2 167	49	970	22	4 400
Sukupuoli							
Mies	1 113	51	1 083	50	550	25	2 170
Nainen	1 076	48	1 084	49	419	19	2 230
Ikä							
15 - 24	307	46	341	52	64	10	660
25 - 34	364	53	365	53	187	27	684
35 - 44	374	57	343	52	244	37	659
45 - 54	447	60	415	56	293	39	746
55 - 64	387	50	366	47	154	20	775
65 - 74	235	43	251	46	..		549
75 - 84	74	23	86	26			326
Koulutus							
Perusaste	461	36	540	42	105	8	1 296
Keskiaste	837	51	725	44	287	17	1 652
Korkea-aste	891	61	902	62	578	40	1 452
Asuinalue							
Pääkaupunkiseutu	349	45	601	68	239	27	879
Muu Etelä-Suomi	524	55	498	52	195	20	959
Länsi-Suomi	722	46	714	46	322	21	1 567
Itä-Suomi	244	52	156	33	101	21	468
Pohjois-Suomi	305	58	197	37	113	21	528
Kotitaloustyyppi							
Yksinasuvat	361	38	378	40	161	17	945
Lapsiperheet (alle 15-vuotiaita lapsia)	703	61	615	53	354	31	1 153
Muut kotitaloudet	1 124	49	1 174	51	454	20	2 302

Merkkien selitykset: [...] tieto liian epävarma esitettäväksi, [] puuttuva tieto

Laatuseloste: Suomalaisten matkailu 2012

Tilastotietojen relevanssi

Suomalaisten matkailu -tutkimus sisältää tietoa suomalaisten tekemistä matkoista ja vuoden aikana matkoja tehneiden henkilöiden määrästä. Tutkimuksen kohteena ovat yöpymisen sisältäneet matkat kotimaassa ja ulkomaille sekä päivämatkat ulkomaille.

Tutkimuksen tietoja käytetään suomalaisten kotimaanmatkailun ja ulkomaille suuntautuvan matkailun seuraamisessa. Tiedot on tarkoitettu erityisesti valtionhallinnon, matkailualan yritysten ja järjestöjen sekä tutkijoiden käyttöön. Valtionhallinnon osalta tietoja käytetään lähinnä Suomen Pankin maksutaselaskelmissa. Tutkimuksen tietoja raportoidaan myös Eurostatille eli Euroopan yhteisön tilastovirastolle matkailutilastoasetuksen (EU) N:o 692/2011 mukaan.

Tilastokeskus kerää tilaston tiedot otospohjaisella puhelinhaastattelututkimuksella. Otoshenkilöt edustavat Suomessa vakituisesti asuvaa 15–84-vuotiasta väestöä.

Tiedot kerätään vapaaehtoisuuteen perustuen. Yksilökohtaiset tutkimustiedot ovat tilastolain (280/2004, 12§) mukaan luottamuksellisia.

Matkailun määritelmään liittyy olennaisesti tavanomaisen elinpiirin käsite. Maailman matkailujärjestön (World Tourism Organisation, WTO) mukaan matkailu on toimintaa, jossa ihmiset matkustavat tavanomaisen elinpiirinsä ulkopuolella olevaan paikkaan ja oleskelevat siellä korkeintaan yhden vuoden.

Matkakohteiden luokituksessa käytetään Tilastokeskuksen kunta- ja valtioluokitusta tilastovuodelta.

Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Suomalaisten matkailu -tutkimus koostuu kahdesta osasta. Kuukausitutkimuksessa kerätään tietoa suomalaisten tekemistä matkoista, niiden lukumääristä ja ominaisuuksista. Kerran vuodessa tehdään ns. vuositutkimus, jonka avulla selvitetään tutkimusvuoden aikana matkoja tehneiden henkilöiden määrää.

Tutkimus on otospohjainen puhelinhaastattelututkimus, jossa käytetään tietokoneavusteista haastattelulomaketta. Matkatutkimuksen haastattelut tehdään keskitetysti Tilastokeskuksen puhelinhaastattelu- eli CATI-keskuksesta. Tiedot kerätään tutkimusvuoden helmikuun ja tutkimusvuotta seuraavan vuoden tammikuun välisenä aikana. Haastattelut käydään heti kuukauden päätyttyä 2–3 viikon aikana.

Matkustaneita henkilöitä selvittävän vuositutkimuksen tiedot kerätään tutkimusvuotta seuraavan vuoden tammikuussa. Aiemmin Tilastokeskuksen kenttähaastattelijat tekivät vuositutkimuksen haastattelut puhelimitse eri puolilla Suomea. Tilastovuodesta 2012 lähtien tutkimuksen vuosiosa liitettiin osaksi CATI-keskuksessa käytävää kuukausihaastattelua.

Kummassakin osatutkimuksessa perusjoukkona on väestötietojärjestelmän 15–84-vuotias Suomessa vakituisesti asuva väestö. Tutkimuksen ulkopuolelle jäävät kuitenkin pysyvästi laitoksessa olevat henkilöt. Otokset poimitaan systemaattisella otannalla, ja ne edustavat perusjoukkoa kattavasti iän, sukupuolen, asuinalueen ja äidinkielen suhteen.

Matkatutkimuksen otoskoko on vuodesta 2012 lähtien yhteensä noin 28 200 henkilöä vuodessa. Tilastovuotta koskevat tiedot saadaan 12 erillisellä otoksella. Kuukausittainen otoskoko on vuodesta 2012 lähtien 2 350 henkilöä, kun se sitä ennen oli 2 200 henkilöä. Samaa otosta käytetään myös kuukausittaisen kuluttajabarometrin tiedonkeruussa. Haastatteluissa kohdehenkilöiltä kysytään tietoja haastattelukuukautta edeltävän kuukauden aikana päättyneistä matkoista.

Tammikuun haastattelujen yhteydessä kysytään lisäksi edeltävän vuoden matkailusta. Vuositutkimuksessa vastaukset esitettyihin kysymyksiin ovat kyllä/ei-muotoa. Haastatteluissa käydään läpi erilaisia matkaryhmiä, ja kohdehenkilöiltä kysytään, oliko hän tehnyt tämän matkaryhmän matkoja viitevuoden aikana.

Vastaustiedot korotetaan painokertoimilla perusjoukon tasolle. Vuodesta 2012 lähtien kunkin kuukauden painokerroin korotetaan kuukauden väestömäärälle (väestörakenteen ennakkotiedot). Ositteena ovat

vastaajan ikäluokka, sukupuoli ja asuinalue (suuralue). Ennen vuotta 2012 ositteena käytettiin vain sukupuolta.

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Luvun lopusta on 19.7.2013 poistettu sinne kuulumaton taulukko.

Matkatutkimuksen tietosisältöä laajennettiin erityisesti vuosina 1995–1997 vastaamaan EY:n matkailutilastodirektiivin (95/57/EY) vaatimuksia. Vuonna 1996 tutkimuksen piiriin sisällytettiin yöpymisen sisältävien matkojen lisäksi ulkomaille tehdyt päivamatkat, joten nykyisessä laajuudessaan tutkimus antaa varsin kattavan kuvan suomalaisten matkailusta. Tutkimuksen ulkopuolelle jäävät enää ainoastaan kotimaan päivamatkat.

Vuoden 2012 lomakeuudistuksen jälkeen vastaaja ei enää itse päättää matkan tyyppiä, vaan se päätellään annetuista vastauksista. Matkoilta kysytään kaikki käytetyt yöpymismuodot, joten maksullisen majoituksen matkat saadaan lajiteltua automaattisesti oikein. Tämä vähentää virheitä ja mahdollistaa tarkemman tilastoinnin.

Matkatutkimuksen vastauskato vuositasona on keskimäärin 36 prosenttia. Kato on yksi merkittävämpi virhelähteitä, sillä kadon suuruus vaikuttaa välittömästi painokertoimien suuruuteen. Mitä suurempi kato on, sitä suuremmiksi painokertoimet muodostuvat.

Otannasta aiheutuvaa satunnaisvaihtelua kuvataan matkojen ja matkoja tehneiden henkilöiden vuosiestimaateille laskettujen 95 prosentin luottamusvälien avulla.

Taulukko 1. Suomalaisen matkailu -tutkimuksen luottamusvälit matkaryhmittäin vuonna 2012

Matkatyyppi	N	Summa	Keski-hajonta	95% luottamusväli	
				alaraja	yläraja
				1 000 matkaa	
Kotimaan vapaa-ajanmatkat maksullisessa majoituksessa	2 049	6 380	130	6 166	6 595
Kotimaan vapaa-ajanmatkat ilmaismajoituksessa	6 413	20 391	179	20 097	20 685
Työ- ja kokousmatkat kotimaassa	1 299	4 144	108	3 966	4 321
Ulkomaan päivamatkat	223	700	47	623	777
Ulkomaan vapaa-ajanristeilyt	406	1 268	63	1 165	1 371
Ulkomaan vapaa-ajanmatkat, yöpyminen kohdemaassa	1 862	5 836	126	5 628	6 043
Ulkomaan työ- ja kokousmatkat	680	2 174	80	2 043	2 306

Tulokset esitetään tuhannen tarkkuudella. Ennen vuotta 2012 alle 10 000 olevia lukumääriä ei julkistettu, vaan ne merkittiin epävarmaksi tiedoksi. Vuodesta 2012 lähtien alle 50 000 merkitään epävarmaksi tiedoksi.

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tietoja matkojen määristä julkaistiin vuoteen 2011 asti kuukausittain 4–5 viikon kuluttua tilastokuukauden päättymisestä. Vuodesta 2012 lähtien tietoja julkaistaan neljän kuukauden välein 4–7 viikon sisällä jakson päättymisestä.

Vuositiedot julkaistaan Suomalaisen matkailu -tutkimuksen kotisivuilla 1–4 kuukauden kuluttua vuoden päättymisestä.

Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tiedot julkaistaan vain Tilastokeskuksen Internet-sivuilla. Suomalaisen matkailu -vuosijulkaisua tuotettiin painettuna tilastovuoteen 2008 asti.

Vuositietoja matkoista on saatavilla matkaryhmittäin ja kohdealueittain Internet-sivujen tietokantapalvelussa. Matkaryhmittäiset aikasarjat alkavat vuodesta 1991 ja kohdealueittaiset vuodesta 2000.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Säännöllisesti matkatutkimusta on tehty vuodesta 1991 alkaen. Vuosina 1991–1994 Tilastokeskus tuotti matkatutkimusta Matkailun edistämiskeskuksen (MEK) toimeksiannosta. Nämä vuodet ovat keskenään vertailukelpoisia, sillä käytössä olivat yhdenmukaiset menetelmät. Vuonna 1995 tutkimus siirtyi kokonaan Tilastokeskukselle. Samana vuonna aloitetut sisältö- ja menetelmämuutokset ovat vaikuttaneet tietojen vertailukelpoisuuteen vuosien 1995–1999 välillä. Matkatutkimuksen tietosisältö sekä laskenta- ja tiedonkeruumenetelmät pysyivät ennallaan vuosina 2000–2009. Vuosina 2010 ja 2012 tapahtuneiden tiedonkeruun muutosten takia luvut lähtien eivät ole täysin vertailukelpoiset edellisiin vuosiin.

Vuoden 2000 alussa tutkimusta alettiin tehdä joka kuukausi yhdessä Kuluttajabarometrin kanssa keskitetysti. Tätä ennen tutkimuksen tiedot kerättiin Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen tiedonkeruun yhteydessä, neljännesvuosittain vuosina 1996–1999 ja sitä ennen kolmannesvuosittain.

Vuonna 2000 matkan enimmäispituus muuttui 90 päivästä 365 päivään Maailman matkailujärjestön (WTO) ohjeiden mukaisesti. Tietojen vertailtavuutta heikentää jonkin verran myös se, että alkaneiden matkojen sijaan tilastovuodesta 2000 alkaen kohdehenkilöiltä on kysytty tietoja tutkimusjaksolla päättyneistä matkoista.

Tiedonkeruuta muutettiin vuonna 2010 siten, että haastattelukuukauden tutkimusjaksoa on lyhennetty kahdesta kuukaudesta yhteen kuukauteen, eli tiedustelu koskee vain haastattelukuukautta välittömästi edeltäneen kuukauden aikana päättyneitä matkoja aiemman kahden edellisen kuukauden sijaan. Aikaisemmin lopulliset tiedot kunkin kuukauden matkojen määristä saatiin kahden eri otoksen keskiarvona, muutoksen jälkeen luvut perustuvat yhteen otokseen.

Vuodesta 2012 lähtien matkailutilastot laaditaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 692/2011 mukaan. Samalla kohdejoukko laajeni 15–74-vuotiaista 15–84-vuotiaisiin, otettiin käyttöön tarkemmat painokertoimet ja haastattelulomakkeelle tehtiin merkittäviä muutoksia. Uudistuksen takia tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempien vuosien kanssa. *Ikäryhmän* laajentaminen kasvatti matkaryhmittäisiä summia 2–5 prosenttia. *Painokertoimen* tarkentaminen kasvatti matkaryhmittäisiä summia 2–3 prosenttia. Muuttuneiden kysymysten vaikutusta saatuihin tuloksiin on vaikea määrittellä. Matkatyyppien päättely annetuista vastauksista (vastaajan oman luokittelun sijaan) on siirtänyt osan matkoista toiseen ryhmään. Tarkentuneella ohjeistuksella on pyritty vähentämään tavanomaiseen elinpiiriin kuuluvan liikkumisen määrää tilastossa.

Tiedot matkustaneista henkilöistä ovat vertailukelpoisia eri vuosien välillä. Vuositutkimusta matkustaneista henkilöistä tehtiin 1991–2011 työvoimatutkimuksen yhteydessä ja sen jälkeen matkatutkimuksen liitteenä.

Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Suomalaisten matkailu -tutkimus tilastoi matkailun kysyntää. Matkailun tarjontaa Suomessa kuvataan kuukausittain ja vuosittain julkaistavassa Tilastokeskuksen **Majoitustilastossa**. Se sisältää tietoja mm. hotellien majoituskapasiteetista ja sen käytöstä sekä yöpymisistä majoitusliikkeissä matkailijan asuinmaan mukaan eriteltynä.

Rajahaastattelututkimus selvittää puolestaan Suomessa käyvien ulkomaisten matkailijoiden määrää, ulkomaisten matkailijoiden motiiveja tulla Suomeen ja heidän rahankäyttöään Suomessa oleskelun aikana. Rajahaastattelututkimuksen raportit ovat luettavissa Matkailun edistämiskeskuksen Internet-sivuilla. Rajahaastattelututkimus on Matkailun edistämiskeskuksen (MEK) ja Tilastokeskuksen yhteistyöhanke.

Suomen ja ulkomaiden välistä matkustajaliikennettä tilastoivat meriliikenteen osalta **Liikennevirasto** ja lentoliikenteen osalta **Finavia**. Näistä tilastoista ei kuitenkaan käy ilmi matkailijoiden kotimaa. **Suomen matkatoimistoalan liitto** (SMAL) julkaisee vuosittain nettisivuillaan tilaston “Lentäen tehdyt vapaa-ajan valmismatkat ja markkinaosuudet”, josta selviää matkatoimistojen kautta ostettujen matkojen määrä kohdemaittain.

Lisätietoja

Mervi Härkönen 09 1734 3254

Taru Tamminen 09 1734 2243

Vastaava tilastojohtaja:

Hannele Orjala

liikenne.matkailu@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Suomalaisten matkailu, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

*Tietopalvelu, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi*

*Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi*

*ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-8837 (pdf)*